

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem; Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

Eo consilio aliquando repente intervenit oppressisque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva. Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiecit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times ne istae te calvam faciant?»

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

partibus	:	τη γενική πληθυντικού
milites	:	την κλητική ενικού
ingentem	:	την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό
ornatrices	:	την ονομαστική ενικού
vestem	:	την αφαιρετική ενικού
aliis	:	τη γενική ενικού στο ίδιο γένος
sermonibus	:	την ονομαστική ενικού
tempus	:	την αιτιατική πληθυντικού
mentionem	:	τη δοτική ενικού
filiam	:	τη γενική ενικού
annos	:	την αφαιρετική ενικού
mendacium	:	τη γενική πληθυντικού
quid	:	την ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους
istae	:	την αιτιατική ενικού του ουδετέρου γένους
te	:	τη γενική πληθυντικού στο τρίτο πρόσωπο.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

moverat	:	την αφαιρετική του σουπίνου
fuerat	:	το τρίτο ενικό πρόσωπο του παρατατικού στην υποτακτική
occiso	:	το δεύτερο ενικό πρόσωπο του παρακειμένου της οριστικής στην ενεργητική φωνή
orabat	:	το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της υποτακτικής στην ίδια φωνή
imponeretur	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
conduxit	:	το δεύτερο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην ίδια φωνή
secuta est	:	τη γενική του γερουνδίου
intervenit	:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της οριστικής.
oppressit	:	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της προστακτικής στην ίδια φωνή
deprehendit	:	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του υπερσυντελίκου της υποτακτικής στην ίδια φωνή
extraxit	:	το πρώτο ενικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην παθητική φωνή
mallet	:	το ίδιο πρόσωπο στον ενεστώτα στην ίδια έγκλιση
respondisset	:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην ίδια φωνή
obiecit	:	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του παρατατικού της υποτακτικής στην παθητική φωνή
faciant	:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του παρακειμένου της υποτακτικής στην ίδια φωνή.

Μονάδες 15

Γ1 α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

Romam, piscatoriam, aliquando, earum, vidisse, tempus, calvam.

(Μονάδες 7)

Γ1 β. «ne istae te calvam faciant»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1) και τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδες 2), την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 3).

(Μονάδες 8)

Μονάδες 15

Γ2 α. «Scribonianus arma in Illyrico contra Claudiū moverat»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(Μονάδες 3)

Γ2 β. «occiso Scriboniano»: να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση, η οποία να εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο **cum**.

(Μονάδες 4)

Γ2 γ. «ego, pater, cana esse malo»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Iulia respondit**».

(Μονάδες 8)

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο Σκριβωνιανός είχε στασιάσει στην Ιλλυρία εναντίον του αυτοκράτορα Κλαυδίου. Ο Παίτος είχε πάει με το μέρος του, και, μετά το φόνο του Σκριβωνιανού, τον οδηγούσαν σιδηροδέσμιο στη Ρώμη. Επρόκειτο να ανεβεί στο καράβι η Αρρία παρακαλούσε τους στρατιώτες να την επιβιβάσουν μαζί του. Δεν το κατόρθωσε: (έτσι) νοίκιασε ένα ψαροκάικο και ακολούθησε το πελώριο καράβι.

Με αυτό το σχέδιο εμφανίστηκε κάποτε απρόοπτα κι έπιασε τις κομμάτιες επ' αυτοφώρῳ. Παρόλο που ανακάλυψε άσπρες τρίχες πάνω στα φορέματά τους, εντούτοις ο Αύγουστος προσποιήθηκε πως δεν τις είδε και άφησε την ώρα να κυλήσει με άλλες κουβέντες, ώσπου έφερε τη συζήτηση στην ηλικία (της Ιουλίας). Τότε ρώτησε την κόρη του αν σε μερικά χρόνια θα προτιμούσε να είναι ασπρομάλλα ή φαλακρή. Όταν εκείνη απάντησε «Προτιμώ, πατέρα, να είμαι ασπρομάλλα», ο πατέρας της την αντέκρουσε με το εξής ψεύτικο επιχείρημα: «Δεν αμφιβάλλω πως δε θέλεις να μείνεις φαλακρή. Γιατί λοιπόν δε φοβάσαι μήπως αυτές εδώ σε κάνουν φαλακρή;».

B1.	partibus	:	partium
	milites	:	miles
	ingentem	:	ingentiora
	ornatrices	:	ornatrix
	vestem	:	veste
	aliis	:	alius
	sermonibus	:	sermo
	tempus	:	tempora
	mentionem	:	mentioni
	filiam	:	filiae
	annos	:	anno
	mendacium	:	mendaciorum
	quid	:	quis
	istae	:	istud
	te	:	sui

B2.	moverat	:	motu
	fuerat	:	esset
	occiso	:	occidisti
	orabat	:	oremus
	imponeretur	:	imponi
	conduxit	:	conduc
	secuta est	:	sequendi
	intervenit	:	interveniunt
	oppressit	:	opprimote
	deprehendit	:	deprehendissetis
	extraxit	:	extrahar
	mallet	:	malit
	respondisset	:	respondebunt
	obiecit	:	obiceremini
	faciant	:	fecerint

Γ1 α. Romam :

αιτιατική ως επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο στο ρήμα «*trahebatur*». Εκφέρεται απρόθετα, γιατί είναι όνομα πόλης.

piscatoriam :

ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο «*naviculam*».

εκπαιδευτικός οργανισμός

aliquando	:	επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο «intervenit»
earum	:	ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική κτητική στο «vestem»
vidisse	:	ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα «dissimulavit»
tempus	:	αντικείμενο στο ρήμα «extraxit»
calvam	:	κατηγορούμενο στο αντικείμενο «te» μέσω του «faciant»

Γ1 β. Δευτερεύουσα ουσιαστική ενδοιαστική πρόταση ως αντικείμενο στο ρήμα «non times». Εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο ne, γιατί εκφράζει φόβο μήπως γίνει κάτι ανεπιθύμητο. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενο της αφορά σε κάτι ενδεχόμενο ή πιθανό. Η υποτακτική είναι χρόνου ενεστώτα («faciant»), γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο («non times») και αναφέρεται στο παρόν μέλλον. Έχουμε ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, γιατί ο φόβος είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μναλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

Γ2 α. Arma a Scriboniano in Illyrico contra Cladum mota erant

Γ2 β. Cum Scribonianus occisus esset

Γ2 γ. Iulia respondit patri (suo) se canam esse malle

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ»**

εκπαιδευτικός οργανισμός

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ